

Debreceni Ítéltábla

Gf.IV.30.240/2021/16.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Muszka Sándor Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Muszka Sándor ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME, Cg...., adószám: ...) felperesnek -, a dr. Kandi Erzsébet ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt I. RENDŰ ALPERES NEVE (CÍME) I. rendű, a dr. Herczegné dr. Korona Marianna ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt II. RENDŰ ALPERES NEVE (CÍME) II. rendű és a dr. Gaál Zsolt ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt III. RENDŰ ALPERES NEVE (CÍME) III. rendű alperesek ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2021. július 13-án meghozott 11.G.40.130/2020/70. számú ítélete ellen a felperes részéről 72. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban 2022. február 24-én meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és

- megállapítja, hogy a II. és III. rendű alperesek az ADÓS NEVE vezető tisztségviselőiként a társaság fizetésektelenséggel fenyegető helyzetének a bekövetkezését követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a felperes 130 363 173 (Százharmincmillió-háromszázhatvanháromezer-százhetvenhárom) forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, amelyért a felelősségük egyetemleges;
- mellőzi a II. és III. rendű alpereseknek a felperes javára perköltség és a felperesnek az állam javára illeték megfizetésére kötelezését,
- kötelezi a II. és III. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 1 060 500 (Egymillió-hatvanezer-ötszáz) forint elsőfokú perköltséget,
- megállapítja, hogy a 48 000 (Negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli,
- egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 76 200 (Hetvenhatezer-kettőszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. és III. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 76 200 (Hetvenhatezer-kettőszáz) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.041/2019/9. számú hatályon kívül helyező végzése alapján megismételt elsőfokú eljárásban meghozott újabb ítéletével a felperes keresetét elutasította, és őt arra kötelezte, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 1 675 610 forint, a II. rendű alperesnek 456 000 forint, a III. rendű alperesnek pedig 495 300 forint perköltséget, az államnak pedig – külön felhívásra – 66 000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

[2] Az ítéletben megállapított tényállás szerint az ADÓS-t (a továbbiakban: adós) a Debreceni Törvényszék Cégbírósága 1997. július 9-én jegyezte be a cégjegyzékbe.

[3] Az adós ellen a Debreceni Törvényszék előtt 2012. október 29-én előterjesztett kérelem alapján felszámolási eljárás indult, amely eljárásban a bíróság 2013. február 27-i kezdő időponttal elrendelte felszámolását.

[4] A felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 éves időszakon belül a 2010. szeptember 14-e és 2012. április 2-a közötti időszakban a II. és III. rendű alperesek, a 2012. április 2-a és 2012. december 10-e közötti időszakban pedig az I. rendű alperes volt az adós gazdasági társaság vezető tisztségviselője. A felszámolás kezdő időpontjában az adósnak a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselője nem volt.

[5] A felszámolás elrendelését követően az I. rendű alperes a felszámolóval felvette a kapcsolatot, tájékoztatta az ügyvezetői tisztségének, illetve a munkaviszonyának a megszűnéséről és kisebb értékű tárgyi eszközöket adott át részére, iratanyagot azonban az I. rendű alperes a felszámolónak nem adott át. A III. rendű alperes az iratanyag egy részét (munkaügyi, szervezeti, beszámolási iratok) átadta a felszámolónak. A II. rendű alperes pedig arról tájékoztatta a felszámolót, hogy iratokkal nem rendelkezik, vezető tisztségviselői jogviszonya megszűnt, ezért iratátadási kötelezettség nem terheli.

[6] A felperes az adós ellen indult felszámolási eljárásban 130 363 173 forint összegben jelentett be hitelezői igényt, amit a felszámoló nyilvántartásba vett és visszaigazolt. A bejelentett hitelezői igény az adós részére 2012. április 26-a és 2012. szeptember 3-a között leszállított műanyagipari alapanyagok ellenértékéről kiállított számlákban szereplő követelés volt, amely számlák közül az első 2012. június 25-én, az utolsó pedig 2012. november 12-én vált esedékessé.

[7] A felperes és az I. rendű alperes által képviselt adós között 2012. július 24-én megállapodás jött létre a már lejárt tartozás rendezésére, amely fizetési átütemezést tartalmazott. E megállapodásban az adós vállalta, hogy a bruttó 498 985 euró összegű, lejárt tőke tartozását 2013. január 11-ig rendezi, a szerződés 2. számú mellékletében részletezettek szerint. A megállapodás 13. pontjában a felek rögzítették, hogy az adós jelenlegi gazdasági helyzete még nem eredményezte fizetéseképtelenségét vagy annak bekövetkezése veszélyét.

[8] 2012. augusztus 24-én a felek közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozatban módosították a 2012. július 24-én megkötött megállapodásukat akként, hogy a tartozás összegét 498 983 euróban határozták meg, melynek megfizetését az adós a megállapodásban részletezett új ütemezés szerint vállalta megfizetni.

[9] 2013. március 18-án a HIVATAL a BANK (a továbbiakban: BANK) feljelentése alapján nyomozást rendelt el veszteséges üzlettel, a hitelezői kielégítésének megghiúsításával elkövetett bűncselekmény büntettének, különösen nagy kárt okozó csalás büntettének gyanúja miatt. Ennek indoka az volt, hogy az adós több alkalommal vett fel hitelt a BANKtól, majd az átadott valótlán dokumentumokkal 2011. és 2012. évben megtévesztette a bankot, a gazdasági helyzetéről valótlán képet mutatott, 2012. március 28-án pedig az adós tagjai 20 000 000

forint osztalék kifizetéséről döntöttek, holott a társaság valós gazdasági helyzetének ismeretében erre nem kerülhetett volna sor. A nyomozóhatóság a 2016. március 17-én meghozott 63.015/446-156/2013.bü. számú határozatával a nyomozást megszüntette arra hivatkozással, hogy a nyomozás során nem merült fel adat arra nézve, hogy ténylegesen osztalékot fizettek a tagoknak. A határozat szerint a hitelintézet megtévesztése a valótlán adatszolgáltatást illetően a GAZDASÁGI TÁRSASÁG NEVE (a továbbiakban: GAZDASÁGI TÁRSASÁG) román székhelyű gazdasági társasággal fennálló valós kapcsolat hiányában érhető tetten 2011. november és december hónapokban, azonban ez a hitelfolyósítás szempontjából nem volt releváns.

[10] A felperes az első elsőfokú eljárásban előterjesztett, módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal egyrészt az adós vagyona 210 531 000 forinttal csökkent, másrészt a felperes mint hitelező követelésének kielégítését 130 363 173 forint összegben megghiúsították. Kérte továbbá, hogy a bíróság „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. §-ának (2) bekezdése alapján az alpereseket egyetemlegesen 130 363 173 forint vagyoni biztosíték letétbe helyezésére kötelezze.

[11] A keresetében az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének időpontját 2010. december 31-ében jelölte meg és állította, hogy az adott esetben a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem valamennyi alperes tekintetében fenáll. Ennek indokaként egyrészt arra hivatkozott, hogy bár a II. és III. rendű alperesek eleget tettek az éves beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének, azonban az általuk elkészített beszámoló nem volt teljes körű, ugyanis az „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv.tv.) előírt chas flow kimutatást nem tartalmazta.

[12] Hivatkozott arra is, hogy az éves beszámoló auditálásával megbízott könyvvizsgáló cég egyik ügyvezetője és tagja, az adós könyvelőjével közeli hozzátartozói kapcsolatban állt, ezért a könyvvizsgálat függetlensége nem valósult meg.

[13] A vélelem fennálltát állította arra hivatkozással is, hogy az alperesek nem teljesítették teljeskörűen a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjai szerinti kötelezettségüket.

[14] Az I. rendű alperes tekintetében a felelősségét megalapzó körülményként hivatkozott továbbá arra, hogy úgy vette át az adós gazdasági társaságot, hogy nem voltak információi annak tényleges gazdasági, pénzügyi helyzetéről, és semmilyen intézkedést nem tett a GAZDASÁGI TÁRSASÁGgal szemben fennálló tartozás behajtása iránt.

[15] A II. és III. rendű alperesek felelősségét megalapozó körülményként pedig hivatkozott arra, hogy 2010. december 31-e után is szerződéseket kötöttek, illetve kötelezettségeket vállaltak, pedig ekkor már ismert volt előttük, hogy e kötelezettségeket nem fogják tudni teljesíteni. Hivatkozott arra is, hogy a könyvelési adatok és a beszámolók nem fedik egymást, a GAZDASÁGI TÁRSASÁG román céggel fennállt üzleti kapcsolatban az adós 2011. utolsó negyedében értékesítést vallott be, de a román cég azt nem jelentette be a RENDSZERbe az összesítő nyilatkozatában, így a számlák adatai nem egyeznek meg az adós bejelentésével. Mindezekre tekintettel ezen ügylet kapcsán egyrészt arra hivatkozott, hogy az fiktív volt, másrészt pedig hogy az tipikus vagyonszökkenő magatartásnak minősült, mert a vezető tisztségviselő gondatlanul járt el a szerződő partner kiválasztásakor.

[16] Az alperesek valamennyien a felperes keresetének elutasítását kérték.

[17] Vitatták a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének a felperes által megjelölt időpontját, továbbá, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem az esetükben alkalmazható lenne.

[18] Az elsőfokú bíróság a 2018. november 5-én meghozott 3.G.40.163/2016/65. számú ítéletében megállapította, hogy a II. és III. rendű alperesek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezzel az adós vagyonában egyetemlegesen 210 531 000 forint vagyonsökkenést okoztak, míg az I. rendű alperes vonatkozásában a keresetet elutasította.

[19] Az ítélet ellen a felperes, valamint a II. és a III. rendű alperesek részéről előterjesztett fellebbezések alapján eljáró Debreceni Ítéltábla a 2019. március 29-én meghozott, Gf.IV.30.041/2019/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[20] Az ítéltábla álláspontja szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének időpontját pusztán a rendelkezésére állt mérlegadatokat alapján nem lehetett megalapozottan megállapítani, ezért arra az elsőfokú bíróságnak szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatnia.

[21] Megállapította továbbá, hogy az adott esetben egyik alperes tekintetében sem volt alkalmazható a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem. Ezt az I. rendű alperes esetében azzal indokolta, hogy a felszámolás kezdetekor az I. rendű alperes már nem volt cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselő, a II. és III. rendű alperesek tekintetében pedig azzal, hogy a felperes által hivatkozott chas flow kimutatás hiánya nem olyan mértékű hiányosság, amely megalapozná a vélelmet, a könyvvizsgálóval szemben pedig nem állt fenn összeférhetlenség. Vélelem hiányában pedig a perben a felperest terheli a bizonyítási kötelezettség a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kötött ügylettel, illetve a készlet- és pénztárhiánnyal összefüggésben állított vagyonsökkenést eredményező és a hitelezői igénye teljes kielégítését megghiúsító alperesi magatartások és az okozati összefüggés tekintetében.

[22] Emiatt az új eljárásra vonatkozóan azt az iránymutatást adta a végzésében, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak egyrészt le kell folytatnia az elmaradt könyvszakértői bizonyítást a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjára vonatkozóan, másrészt le kell folytatnia a felperes által indítványozott bizonyítást az állított vagyonsökkenés, illetve a hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulására vonatkozóan.

[23] A megismételt eljárásban a felperes a keresetét akként módosította, hogy elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperesek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezáltal az adós vagyona 736 501 000 forinttal csökkent. Másodlagosan pedig annak megállapítását kérte, hogy az alperesek hitelezői érdekekkel ellentétes magatartása következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 130 363 173 forint tekintetében megghiúsult.

[24] A hitelezői érdekeket sértő alperesi magatartásokat az alapeljárásban előadottakkal egyezően jelölte meg, az okozati összefüggés kapcsán pedig akként nyilatkozott, hogy annak további meghatározását az iratok hiánya, illetve azok valótlán tartalma akadályozza. Fenntartotta, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem mindhárom alperes tekintetében megállapítható, egyrészt a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kapcsolatos ügylet fiktív volta, másrészt a 2011. évi beszámoló valótlán tartalma miatt.

[25] A vagyoni biztosíték nyújtására kötelezés iránti kérelmét a felperes az új eljárásban változatlan tartalommal fenntartotta.

[26] Az alperesek a felperes módosított keresetének is az elutasítását kérték. Az általuk az alapeljárásban előadottak fenntartása mellett az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kapcsolatos ügylet megkötésében nem vett részt, a 2011. évi beszámolót pedig nem ő jegyezte ellen, így a felperes részéről állított vagyonsökkenés, valamint a hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulása és az ő magatartása között oksági kapcsolat nem áll fenn.

[27] A III. rendű alperes előadta, hogy a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kötött ügylet fiktív jellege a perben nem nyert bizonyítást, a 2011. évi beszámoló elfogadásakor pedig már nem volt vezető tisztségviselő. Mindemellett állította azt is, hogy a felperesnek az a hivatkozása, hogy a mérleg téves adatokat tartalmazott, egyébként sem alkalmas a vagyonsökkenés vagy a vélelem fennállásának bizonyítására.

[28] A II. rendű alperes ugyancsak az oksági kapcsolat és a vagyonsökkenés tényének bizonyítatlanságára hivatkozással kérte a kereset elutasítását.

[29] Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét alaptalannak találta.

[30] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a felperes keresetét a Cstv. 2012. október 29-én – az adós elleni felszámolási kérelem előterjesztésének napján – hatályban volt rendelkezései alapján kellett elbírálni. Az adósnak az új eljárásban beszerzett további könyvelési iratai és az azok alapján lefolytatott könyvszakértői bizonyítás eredménye figyelembevételével megállapította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2008. és 2011. között folyamatosan fennállt, ezért a felperes részéről a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjaként megjelölt 2010. december 31-i időpontot bizonyítottnak fogadta el.

[31] A felperes állításával ellentétben azonban az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelmet egyik alperes esetében sem találta alkalmazhatónak. Ezzel összefüggésben egyrészt utalt az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében kifejtettekre, másrészt megállapította, hogy amennyiben a beszámoló összeállítására a Számv.tv. előírásainak megsértésével kerül sor, úgy ahhoz a Számv.tv. 170. §-ának (1)-(3) bekezdései szerinti jogkövetkezmények fűződhetnek. A Cstv. 31. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztását pedig azért nem lehetett az alperesek terhére megállapítani, mert a felszámolás kezdő időpontjában egyikük sem volt cégjegyzékbe bejegyzett tisztségviselő. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy – vélelem hiányában – a perben a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a tekintetben, hogy az alperesek az ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították.

[32] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint azonban a felperes ennek a bizonyítási kötelezettségének teljeskörűen nem tett eleget. Az I. rendű alperes esetében megállapította, hogy a perben rendelkezésre állt adatok szerint az I. rendű alperes ügyvezetői időszakában az adós követeléseiből közel 270 000 euró kiegyenlítésre került, emellett pedig az I. rendű alperes fizetési átütemezéssel, hitelfinanszírozással igyekezett fenntartani az adós működőképességét, továbbá külső pénzügyi-gazdasági szolgáltatást vett igénybe az adós tényleges vagyoni helyzetének megismerése érdekében. A GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kapcsolatos ügylet az I. rendű alperes ügyvezetői időszakát megelőzően történt, azzal összefüggésben – a szakértői vélemény alapján – vagyonsökkenést nem lehetett

megállapítani. Mindezekre tekintettel pedig az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes tekintetében nem találta kétséget kizáróan bizonyítottanak az oksági összefüggés fennállását.

[33] A II. és III. rendű alperesek tekintetében megállapította, hogy a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kötött ügylet kapcsán a perben beszerzett szakvélemény a felperes részéről állított vagyonsökkenést nem igazolta és ezzel összefüggésben az adóhatóság által lefolytatott nyomozás sem tárt fel vagyonelvonással kapcsolatos adatot. Az a körülmény ugyanis, hogy a román cég az adóssal megkötött ügyletet a RENDSZER uniós rendszerben nem jelentette le, önmagában – tényleges árumozgás bizonyítottága hiányában – vagyonsökkenést nem eredményezett. Rámutatott, hogy az adós mérlegadatai alapján a vagyonsökkenés tényét szintén nem lehetett megállapítani, mivel a 2009., 2010. és 2011. évi mérlegadatok szerint még nőtt is az adós aktív vagyona. A könyvelés szabálytalansága, a főkönyvi kivonatok össze nem egyeztetetősége a vevői-szállítói analitikákkal és a valósággal, továbbá a beszámoló adatainak esetleges hiteltelensége pedig önmagában a vagyonsökkenést vagy az oksági kapcsolat fennállását nem bizonyítják, mivel az összehasonlító, viszonyítási adatot képező 2011. évi beszámoló hitelességéhez is kétség fűződik a szakvélemény megállapítása alapján. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a II. és III. rendű alperesek esetében sem a vagyonsökkenést, sem az oksági kapcsolat meglétét nem találta bizonyítottanak.

[34] A hitelezői igények kielégítésének megghiúsulására alapított kereset elutasítását pedig az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy a hitelezői követelésekkel érintett számlák kiállítására nem a II-III. rendű alperesek vezető tisztségviselői időszakában került sor, így az okozati összefüggés tekintetben is hiányzik.

[35] Az alperesek részére ügyvédi munkadíj címén megítélt perköltség összegét az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes esetében az iratokhoz csatolt ügyvédi megbízási szerződés, a II. és III. rendű alperesek esetében pedig „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) rendelkezései alapján állapította meg.

[36] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a módosított keresetében foglaltak szerinti megváltoztatását és az alperesek perköltség fizetésére kötelezését kérte. A másodlagos fellebbezési kérelme pedig arra irányult, hogy az ítéltábla mindhárom alperes elsőfokú perköltségét nettó 200 000 forintra mérsékelje, vagy pedig az I. rendű alperesnek járó elsőfokú perköltség összegét a II-III. rendű alperesek perköltségéhez igazodóan, azzal azonos összegben állapítsa meg.

[37] A felperes állítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást több esetben is iratellenesen és hiányosan állapította meg, az így megállapított tényállásból pedig téves jogi következtetéseket vont le.

[38] A tényállással összefüggésben sérelmezte az elsőfokú ítéletnek a II. és III. rendű alperesek ügyvezetői tisztségének időszakára vonatkozó megállapítását. Ezzel összefüggésben előadta, hogy a II. és III. rendű alperesek az adós gazdasági társaság megalakításától kezdődően 2012. április 2-ig voltak ügyvezetők. Tekintettel arra, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év vizsgálható, a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában a releváns időszak 2010. február 27-e és 2012. április 2-a közötti időszak.

[39] A felperes állítása szerint tévesen szerepel az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a III. rendű alperes a felszámolónak a beszámolási iratokat átadta. Ezzel összefüggésben hivatkozott a keresetlevélhez F/9. alatt csatolt felszámolói tájékoztatásra, valamint a felszámolási eljárást befejező végzés [15] bekezdésében foglaltakra, amelyekből azt lehet megállapítani, hogy az adós vezető tisztségviselője a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségét nem teljesítette.

[40] A felperes állítása szerint tévesen szerepel az elsőfokú bíróság ítéletében az is, hogy a 2012. július 24-i megállapodásban a felek rögzítették, hogy az adós jelenlegi gazdasági helyzete még nem eredményezte a fizetéseképtelenségét, vagy annak bekövetkezése veszélyét. Állítása szerint ugyanis a felperes ilyen nyilatkozatot nem tett, ez kizárólag az adós egyoldalú véleménye, illetve kijelentése volt.

[41] Mindemellett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból hiányzik, hogy e megállapodásban az adós a már lejárt számlatartozások mellett a már leszállított áruk ellenértékére vonatkozó, később esedékessé váló számlák kifizetésére is kötelezettséget vállalt.

[42] A hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulására alapított kereseti kérelmével összefüggésben előadta, hogy annak elbírálása során az elsőfokú bíróság tévesen indult ki abból, hogy mivel a felperes hitelezői igényének alapjául szolgáló számlák az I. rendű alperes ügyvezetése alatt keletkeztek, ezért azokhoz a II-III. rendű alpereseknek nincs köze. 2012. április 2-án, vagyis akkor, amikor a II-III. rendű alperesek átadták a cég vezetését az I. rendű alperesnek, az adósak már lejárt tartozásai voltak vele szemben. Tény, hogy ezen tartozások egy részét az I. rendű alperes ügyvezetése alatt kiegyenlítették, azonban – álláspontja szerint – amennyiben a II-III. rendű alperesek e számlákat határidőben kifizették volna, úgy az I. rendű alperes ügyvezetése alatt történt kifizetéseket a 2012. április 2-a után leszállított áruk ellenértékére lehetett volna elszámolni, így ennek a követelésnek a kielégítése nem hiúsult volna meg.

[43] A vagyonsökkenésre alapított kereseti kérelmével összefüggésben sérelmezte az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, amely szerint a perben rendelkezésre állt adatok alapján a vagyonsökkenés ténye nem bizonyított. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a 2010. évi éves beszámoló és a felszámolási nyitó mérleg adatai alapján azt lehet megállapítani, hogy a 2010. december 31-e és a 2013. február 27-e közötti időszakban az adós vagyona 736 501 000 forinttal csökkent. Az iratok között ugyancsak fellelhető 2012. szeptember 30-i főkönyvi kivonat alapján pedig az állapítható meg, hogy a 2012. szeptember 30-a és 2013. február 27-e közötti időszakban az adós vagyona 723 947 000 forinttal csökkent.

[44] A felperes a fellebbezésében is fenntartotta azt az állítását, hogy az adott esetben a valótlan tartalmú és hiányos 2011. évi beszámoló közzététele, valamint a Cstv. 31. §-ának (1) bekezdésében előírt iratátadási kötelezettség elmulasztása miatt a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem mindhárom alperes esetében fennállt.

[45] Az iratátadási kötelezettség elmulasztása kapcsán hivatkozott arra, hogy a Cstv. 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja csak 2014. március 15-étől kezdődően tartalmazza a „bejegyzett vezető tisztségviselő” megnevezést, a Cstv. jelen perben alkalmazandó szabályai azonban ilyen rendelkezést még nem tartalmaztak. A BDT2016. 3435. számú eseti döntésben foglaltakra hivatkozással állította továbbá, hogy amennyiben a felszámolás kezdetekor az adósak nincs bejegyzett vezető tisztségviselője, úgy a Cstv. 31. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettségek teljesítése azt a volt vezető tisztségviselőt terhelik, aki birtokolja az iratokat. A jelen esetben az adós felszámolója mindhárom alperest felszólította a Cstv. 31. §-ának (1)

bekezdése szerinti kötelezettségek teljesítésére, azonban azokat egyik alperes sem teljesítette, holott a rendelkezésre állt adatokból megállapítható, hogy a II. és III. rendű alpereseknél biztos, hogy voltak iratok, míg az I. rendű alperes tekintetében kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy nem voltak nála iratok. A megismételt eljárásban ugyanis az I. és III. rendű alperes úgy nyilatkoztak, hogy az I. rendű alperes a munkaviszonya megszűnésekor a III. rendű alperessel számolt el, neki adta át a nála lévő eszközöket, illetve iratokat.

[46] A 2011. évi beszámoló közzétételével összefüggésben előadta, hogy az adós ugyan formálisan valóban eleget tett a közzétételi kötelezettségének, de a perben szerzett szakvélemény alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a beszámoló egyrészt szabálytalan volt, másrészt valótlan adatokat tartalmazott, ezáltal pedig alkalmas volt a hitelezők megtévesztésére. Álláspontja szerint nem fogadható el az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a valótlan tartalmú beszámoló közzététele kizárja a vélelem alkalmazását. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak ez a megállapítása ellentétes a Kúria Gfv.30.188/2020/4. számú határozatában foglaltakkal, amely szerint a beszámoló letétbehelyezési kötelezettség elmulasztása körében értékelendő az is, ha a vezető tisztségviselő tudott valótlan adatokkal teszi közzé a beszámolót. A 2011. évi beszámoló szabálytalanságának, illetve valótlan tartalmának indokaként a felperes ismételten hivatkozott arra, hogy a beszámoló nem tartalmazta a chas flow kimutatást, annak könyvvizsgálata jogszabályba és etikai szabályba ütközött, továbbá, hogy a beszámoló a szakértő részéről is igazoltan 261 497 000 forint összegű fiktív ügyletet tartalmazott, amelyből a GAZDASÁGI TÁRSASÁG felé kiszámlázott fiktív követelés 210 531 000 forintot tett ki. Álláspontja szerint figyelemmel arra, hogy a 2011. évi beszámolót a II. rendű alperes írta alá, azt a II. és III. rendű alperesek ügyvezetése alatt fogadták el, annak közzétételére azonban az I. rendű alperes ügyvezetése alatt került sor, a beszámolóval összefüggésben a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem mindhárom alperes vonatkozásában megállapítható.

[47] Sérelmezte a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási teherrel, illetve a bizonyítatlanság jogkövetkezményeivel kapcsolatos megállapításait is. Álláspontja szerint ugyanis az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet az okozati összefüggés körében tévesen osztotta ki. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Kúria Gfv.30.188/2020/4. számú, valamint a BH2003. 208. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra, amelyek értelmében olyan tények vonatkozásában, amelyekre vonatkozó bizonyítékkal nem az eljárás kezdeményezője rendelkezik, a bíróság a bizonyítékot az ellenérdekű féltől vagy kivételesen más forrásból is beszerezheti. Erre tekintettel pedig állította, hogy az adott esetben az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a bizonyított vagyonszőkenés és a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulása mellett a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint jártak el és nem az ő magatartásukkal okozati összefüggésben hiúsult meg a hitelezők követeléseinek kielégítése, illetve következett be vagyonszőkenés.

[48] Az I. rendű alperes felelősségét megalapozó magatartásként hivatkozott a felperes a fellebbezésében ismételten arra, hogy az I. rendű alperes az ügyvezetés elvállalásakor nem vett át iratokat, nem ellenőrizte a pénztárkészletet, a könyvelési anyagokban feltüntetett vagyon meglétét, semmilyen intézkedést nem tett a GAZDASÁGI TÁRSASÁG felé fennálló követelés behajtása érdekében, majd a fizetéseképtelenség felismerését követően lemondott az ügyvezetői tisztségéről. Hangsúlyozta, hogy mivel az I. rendű alperes nem ismerte az adós pénzügyi helyzetét, nem volt tisztában a társaság vagyoni eszközeivel, kintlévőségeivel, fogalmilag kizárt, hogy a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján tudott volna eljárni.

[49] A II. és III. rendű alperesek felelőssége kapcsán előadta, hogy téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy mivel a kiegyenlített felperesi számlák nem az ő ügyvezetésük alatt keletkeztek, a hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulása kapcsán az okozati összefüggés nem állapítható meg. Ezzel összefüggésben ismételten hivatkozott arra,

hogy 2012. április 2-án már lejárt követelése volt az adóssal szemben, amelyeket az adós csak az I. rendű alperes ügyvezetése alatt egyenlített ki. Határidőben történő teljesítés esetén azonban ezek a kifizetések a 2012. április 2-a után esedékessé vált tartozások kiegyenlítésére lettek volna fordíthatók.

[50] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette az ítéletében, hogy a perben szerzett szakvélemény a vagyonsökkenés tényét nem igazolta. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a szakértő egyértelműen akként foglalt állást, hogy a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kapcsolatos ügylet fiktív volt, amit a HIVATAL által lefolytatott nyomozás eredménye is megerősített, mivel megállapította, hogy a könyvelésben feltüntetett gazdasági események nem voltak valósak. Megjegyezte, hogy a szakvélemény szerint amennyiben az ügylet valós lett volna (azaz történt árumozgás), vagyonsökkenés egyértelműen megállapítható. Abban az esetben pedig, ha az ügylet fiktív volt, akkor a II-III. rendű alperesek magatartása olyan ügyvezetői magatartásnak minősült, amely alkalmas volt a hitelezők megtévesztésére, amely magatartás mindenképpen okozati összefüggésben áll a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásával.

[51] A II. és III. rendű alpereseknek azzal a hivatkozásával összefüggésben, hogy ők csupán „névleges” ügyvezetői voltak az adós gazdasági társaságnak, hivatkozott arra, hogy az általa felhívott eseti döntésekben megnyilvánuló bírósági gyakorlat szerint a vezetői tisztség betöltésének névlegessége nem adhat alapot a felelősség alóli kimentésre.

[52] A perköltség összegét sérelmező fellebbezési kérelmével összefüggésben előadta, hogy mivel mindhárom alperes a peres eljárás kezdete óta részese a pernek, nem indokolt, hogy a bíróság az I. rendű alperes részére több mint háromszor nagyobb összegű perköltséget ítéljen meg, ezért annak mérséklése indokolt az Ükr. 3. §-ának (6) bekezdése alapján, de a II. és III. rendű alperes javára megítélt perköltség is túlzott mértékű.

[53] A fellebbezésre az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

[54] Előadta, hogy a cégnyilvántartás adatai szerint ugyan 2012. április 2-a és 2012. december 10-e között volt ügyvezetője az adós gazdasági társaságnak, a pontos tényálláshoz azonban az is hozzátartozik, hogy az ügyvezetői megbízatásáról 60 nappal korábban mondott le és csupán a jogszabály alapján volt kénytelen 2012. december 10-ig ellátni az ügyvezetői tisztséget.

[55] A 2011. évi beszámolóval összefüggésben előadta, hogy annak jóváhagyására 2012. március 28-án került sor, tehát olyan időpontban, amikor ő még nem volt az adós ügyvezetője és annak közzététele iránt sem ő intézkedett.

[56] A Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazhatóságát illetően ismételten utalt arra, hogy a 2011. évi beszámoló elkészítésében, jóváhagyásában vagy annak közzétételeiben semmilyen szerepet nem játszott, a felszámolás kezdő időpontjában pedig már nem volt ügyvezetője az adósnak, így a Cstv. 31. §-ának (1) bekezdésében előírt kötelezettségek sem terhelték. Állította, hogy a perben bizonyítást nyert, hogy az adós iratait ténylegesen sem birtokolta a felszámolás kezdő időpontjában, mivel azok az ügyvezetői megbízatásának megszűnését követően a társaság székhelyén maradtak, a felette munkáltatói jogkört gyakorló III. rendű alperessel maradéktalanul elszámolt.

[57] Állította, hogy az ő esetében a felperes nem bizonyított egyetlen olyan magatartást sem, ami az adós vagyonszerzéséhez vagy a hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulásához vezetett volna. Tévesnek állította a felperesnek azt a hivatkozását, hogy az ügyvezetői megbízatása átvételekor nem ismerte az adós pénzügyi helyzetét. Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy az eljárás során bizonyítást nyert, hogy az ügyvezetői tisztség elvállalásakor gazdasági tanácsadó segítségét vette igénybe, valamennyi bankszámlakivonatot

megtekintette, azokat ismerte, a pénzügyekkel és üzleti partnerekkel rendszeresen tárgyalt, ezáltal az adós megismerhető pénzügyeiről információval rendelkezett. A GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kapcsolatos üggyel összefüggésben előadta, hogy a román cég visszatérően befizetéseket teljesített, az önkéntes részletfizetésre tekintettel pedig nem volt indokolt többletköltségekkel járó jogi eljárásokat indítani vele szemben.

[58] Az EBH2011. 2326. számú eseti döntésben foglaltakra hivatkozással előadta, hogy a felelőssége megállapításához csak az vezethetett volna, ha a perben bizonyítást nyer, hogy az adós gazdasági helyzetét, piaci környezetét teljes egészében tévesen mérte fel, illetve előre láthatóan és kirívóan észszerőtlen kockázatot vállalt volna. Ilyen adatok azonban a perben nem merültek fel.

[59] A perköltség összegét sérelmező felperesi fellebbezésével összefüggésben utalt arra, hogy az Ükr. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján az ügyvédi munkadíj elsődlegesen a felek szabad megállapodásán alapul. Állította továbbá, hogy a közel 5 éve folyamatban lévő perben kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel nem indokolt a megbízási szerződésben meghatározott munkadíj mérséklése.

[60] Az ítéltábla a felterjesztett iratok és az adós közhiteles cégnyilvántartási adatai alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következők szerint pontosítja:

- A felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a II. és III. rendű alperesek 2010. február 17-e és 2012. április 2-a között voltak az adós vezető tisztségviselői.
- Az adós és a felperes között 2012. július 24-én létrejött megállapodás a 2012. január 24-e és 2012. július 19-e között kiállított felperesi számlák és szállítólevél alapján fennálló tartozásra vonatkozott, amelynek egy része a megállapodás időpontjában még nem volt esedékes.
- A felperes részéről az adós elleni felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igény a 2012. április 26-a és 2012. szeptember 13-a között kiállított felperesi számlákban szereplő követelésekhez kapcsolódott.

[61] Az így pontosított tényállásra is figyelemmel pedig az ítéltábla azt állapította meg, hogy a felperes fellebbezése az I. rendű alperes tekintetében nem alapos, a II. és III. rendű alperesek tekintetében pedig részben megalapozott.

[62] Az ítéltábla elsőként rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes keresetét a Cstv.-nek az adós elleni felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem bírósághoz érkezésének napján hatályban volt rendelkezései alapján kellett elbírálni.

[63] A megismételt eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás adatai alapján az elsőfokú bíróság már megalapozottan állapította meg azt is, hogy az adósnál a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet legkésőbb 2010. december 31-én bekövetkezett, ezért a kereset elbírálása során az ezt követően tanúsított vezető tisztségviselői magatartásoknak volt relevanciája.

[64] A fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának megállapítását követően az elsőfokú bíróság – helyesen – a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazhatóságát vizsgálta, annak eredményeként pedig érdemben helyesen állapította meg, hogy az I. rendű alperes tekintetében a vélelmet nem lehetett alkalmazni. A 2011. évi beszámoló letétbehelyezésével összefüggésben az I. rendű alperes terhére mulasztást nem lehetett megállapítani, mivel egyrészt a beszámoló letétbe helyezése, illetve közzététele – nem vitásan – megtörtént, másrészt a beszámoló elfogadására még a vezető tisztségviselői jogviszonya keletkezését megelőzően került sor, így annak tartalmáért

felelősség nem terhelhette. A 2012. évi beszámoló letétbelyezésének elmulasztását pedig azért nem lehetett az I. rendű alperes terhére értékelni, mert az adott esetben mind az ügyvezetői megbízatása megszűnésének időpontja, mind az adós felszámolásának kezdő időpontja megelőzte a beszámoló letétbe helyezésére a Számv.tv. megállapított határidőt, amelyre tekintettel a 2012. évi beszámoló vonatkozásában letétbehelyezési kötelezettség az I. rendű alperest már nem terhelte (BH2013. 222.).

[65] A Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének *a)-d)* pontjaiban előírt kötelezettségek teljesítését illetően a felperes arra helytállóan hivatkozott a fellebbezésében, hogy mivel a Cstv. 3. §-a (1) bekezdése *d)* pontjának a jelen eljárásban alkalmazandó rendelkezése a „bejegyzett” jelzöt még nem tartalmazta, erre a jogszabályhelyre az elsőfokú bíróság (és az ítéltábla is a korábbi végzésében) helytelenül hivatkozott. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban ettől függetlenül érdemben helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének *a)-d)* pontjaiban előírt kötelezettségek teljesítése a jelen esetben is a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselőt terhelte (volna). Ez következik mindenekelőtt abból, hogy a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének *a)-d)* pontjai már a Cstv. 2014. március 15-i módosítását megelőzően is több olyan kötelezettséget írtak elő a vezető tisztségviselő számára, amelyek teljesítésének feltétele volt a képviseleti jog cégjegyzékben való feltüntetése (pl. a tevékenységet záró beszámoló és a záró adóbevallás elkészítése, valamint azoknak a felszámoló, illetve az adóhatóság részére történő átadása; környezetvédelmi nyilatkozat megtétele), ezáltal azok elmulasztása is csak a cégjegyzékbe bejegyzett vezető terhére voltak megállapíthatók. Figyelemmel továbbá arra, hogy a felperes részéről is hivatkozott bírósági gyakorlat szerint a vélelem fennállása akkor is megállapítható, ha a vezető tisztségviselő a jogszabályban előírt kötelezettségeinek csak részben tett eleget [„A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége” tárgykörben felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményének (a továbbiakban: összefoglaló vélemény) A/2.2.4. pontja], az előzőekből az is következik, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelmet csak a cégjegyzékbe bejegyzett vezető mulasztása alapozhatja meg, mivel a nem bejegyzett (törölt) vezető a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének *a)-d)* pontjaiban előírt kötelezettségeket teljeskörűen nem is tudja teljesíteni. Ezzel összefüggésben a felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében a BDT2016. 3435. számú eseti döntésben foglaltakra. A felhívott eseti döntés ugyanis nem a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazhatóságára, hanem a Cstv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti pénzbírság kiszabásának feltételeire vonatkozóan tartalmaz megállapításokat és abban a bíróság – a felperes állításával ellentétben – nem a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésének *a)-d)* pontjaiba foglalt, hanem a Cstv. 31. §-a (1) bekezdésében [tehát az *a)-h)* pontokban] előírt kötelezettségek elmulasztása esetére mondta ki azt, hogy a pénzbírság a cégjegyzékből törölt vezetővel szemben is kiszabható, ha tényként megállapítható, hogy a társaság iratait vagy vagyonát ő birtokolja.

[66] Az I. rendű alperes tekintetében tehát a törvényi vélelem nem volt alkalmazható, ezért az ő esetében a felelősség megállapításához szükséges valamennyi feltétel (vagyoncsökkenés bekövetkezése, hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása, hitelezői érdekeket sértő alperesi magatartás, továbbá okozati összefüggés e magatartás és a vagyoncsökkenés, illetve a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása között) fennállását a felperesnek kellett bizonyítania. Az ítéltábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság érdemben helyesen állapította meg, hogy a felperes az I. rendű alperes vonatkozásában az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tudott eleget tenni, az érdemben helyes döntés indokaival azonban az ítéltábla csak részben értett egyet.

[67] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes tekintetében kizárólag az „oksági összefüggés” bizonyításának hiányával indokolta a kereset elutasítását. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének első fordulata (vagyoncsökkenésre) alapított kereset tekintetében az I. rendű alperes terhére már a vagyoncsökkenés bekövetkezését sem lehetett megalapozottan megállapítani, ami a kereset ezen része tekintetében szükségtelenné tette az okozati összefüggés vizsgálatát. A megismételt eljárásban beszerzett szakértői vélemény szerint ugyanis az adós 2011. évi beszámolója nem valós adatokat tartalmazott, ezért az abban szereplő adatokat a vagyoncsökkenés vizsgálata során nem lehetett figyelembe venni. Annak következtében pedig, hogy a perben rendelkezésre állt adatokból megalapozottan nem lehetett megállapítani, hogy az I. rendű alperes vezető tisztségviselői jogviszonyának kezdetekor az adós milyen mértékű és összetételű vagyonnal rendelkezett, azokból azt sem lehetett megalapozottan megállapítani, hogy ez a vagyon az I. rendű alperes vezető tisztségviselői jogviszonyának fennállása alatt hogyan változott.

[68] A hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulását azonban a felperes a perben okiratokkal bizonyította. Az erre alapítottan előterjesztett keresete megalapozatlanságának indokaként pedig az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott az okozati összefüggés bizonyítottságának a hiányára.

[69] Az I. rendű alperes részéről a G.40.163/2016/6. számú irat mellékleteként csatolt, 2012. szeptember 3-án keltezett taggyűlési jegyzőkönyv, valamint a 63.015/446-58/2013.Bü. számú eljárásban 2015. február 11-én megtartott tanúkenti kihallgatásáról készült jegyzőkönyv adataiból ugyanis azt lehetett megállapítani, hogy a könyvelési anyag átadás-átvétele az I. rendű alperes többszöri kérése ellenére nem történt meg, ami nyilvánvalóan akadályozta őt abban, hogy objektív módon felmérje az adós gazdasági-pénzügyi helyzetét és annak megfelelő intézkedéseket hozzon. Peradat az is, hogy az I. rendű alperes ennek ellenére igyekezett megismerni az adós tényleges gazdasági-pénzügyi helyzetét, annak érdekében külső tanácsadót bízott meg az adós könyvelési anyagának átvizsgálására, rendszeresen tartotta a kapcsolatot a tagokkal, tőlük információkat kért. A GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kötött ügylet fiktív jellegéről az I. rendű alperesnek nem volt tudomása, és mivel a román cégtől – igaz rendszertelenül – érkezett befizetés az adóshoz, a követelés behajtása iránti intézkedések megtételének szükségessége sem merült fel egyértelműen a vezetői tisztségének fennállása alatt. Az a tény, hogy megállapodást kötött a felperessel a fennálló tartozás részletekben történő megfizetésére, szintén nem szolgálhatott alapul az I. rendű alperes felelősségének megállapításához, figyelemmel arra, hogy a korábbi ügyvezetőktől kapott hiányos és részben valótlan tartalmú információk (pl. 2011. évi beszámoló) miatt nem lehetett megállapítani, hogy a részletfizetési megállapodás megkötésekor az I. rendű alperesnek már tudnia kellett, hogy az adós nem lesz képes teljesíteni az abban vállalt fizetési kötelezettségét.

[70] Az ítéltábla megállapítása szerint az adott esetben az az atipikus helyzet állt elő, hogy a korábbi ügyvezetők az adós 2011. évi, részben valótlan adatokat tartalmazó beszámolójának elfogadásával és közzétételével nemcsak az adós hitelezőit, hanem az őket követő (pályázat útján kiválasztott) ügyvezetőt is megtévesztették az adós valós pénzügyi-gazdasági helyzetét illetően. Ez pedig – az ítéltábla megállapítása szerint – kizárta az I. rendű alperes Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősségének a megállapítását.

[71] Nem értett egyet azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a II. és III. rendű alperesekre vonatkozóan meghozott döntésével.

[72] A kereset ezen részének elbírálása során az elsőfokú bíróság tévesen indult ki abból, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem a II. és III. rendű alperesek esetében sem volt alkalmazható. A jelen határozatban korábban kifejtett indokok miatt a Cstv. 31. §-a

(1) bekezdésének *a)-d)* pontjaiban előírt kötelezettségek maradéktalan teljesítésének elmulasztását a II. és III. rendű alperesek esetében sem lehetett a vélelmet megalapozó mulasztásnak tekinteni, ezért az elsőfokú bíróság érvelése ezzel összefüggésben érdemben helytálló volt. A 2011. évi beszámoló elfogadásakor (2012. március 28-a) azonban – nem vitásan – még a II-III. rendű alperesek voltak az adós vezető tisztségviselői, ezért a beszámoló tartalmáért, illetve annak a vonatkozó jogszabályokban előírtaknak való megfeleléséért őket terhelte felelősség. A 2011. évi beszámolóval összefüggésben az ítéltábla fenntartja azt a Gf.IV.30.041/2019/9. számú végzésben kifejtett álláspontját, amely szerint önmagában a chas flow kimutatás hiánya még nem alapozta (volna) meg a vélelem alkalmazhatóságát [a chas flow kimutatás hiányát a megismételt eljárásban kirendelt szakértő sem tekintette olyan hiányosságnak, ami önmagában alkalmas lett volna a hitelezők megtévesztésére az adós vagyoni viszonyait illetően (26. sorszámú szakértői nyilatkozat 13. oldala)].

[73] A megismételt eljárásban szerzett szakértői vélemény alapján azonban azt is tényként lehetett megállapítani, hogy a 2011. évi beszámoló valótlan adatokat tartalmazott, ami azt eredményezte, hogy az adós mérlegében 208 675 000 forint veszteség helyett 673 000 forint nyereség került kimutatásra. Az ítéltábla álláspontja szerint pedig abban az esetben, ha a perben aggálytalan szakértői vélemény állapítja meg, hogy a közzétett beszámoló bizonyítottnan nem felelt meg a Számv.tv. 15. §-ának (3) bekezdésében meghatározott valóság elvének, mivel az olyan valótlan adatokat tartalmazott, amelyek akadályát képezték annak, hogy a mérlegből a hitelezők az adós vagyoni helyzetére vonatkozóan hiteles információhoz jussanak, a beszámoló formális letétbe helyezése ellenére a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem fennállása megállapítható a vezető tisztségviselővel szemben. (Hasonlóan foglalt állást a Kúria is a Gfv.30.188/2020/4. számú határozatában, valamint a Győri Ítéltábla a Gf.IV.20.337/2018/5. számú – PJD2020. 6. számon közzétett – határozatában.)

[74] Annak következtében pedig, hogy a 2011. évi beszámoló elfogadásakor a II. és III. rendű alperesek mindketten az adós önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselői voltak, a valótlan tartalmú beszámolóval összefüggésben mindkettőjük felelőssége megállapítható volt, függetlenül attól, hogy a beszámolót csupán a II. rendű alperes írta alá. Az előzőekben kifejtett indokok miatt az adott esetben a Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem a II. és III. rendű alperesek tekintetében fennállt. Erre tekintettel pedig a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában a felperesnek „csupán” a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját, az azt követően bekövetkezett vagyonsökkenést, vagy a hitelezői igénye teljes kielégítésének meghíúsulását kellett bizonyítani. A II. és III. rendű alpereseknek pedig a felelősség alóli mentesülésük érdekében azt kellett bizonyítaniuk, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós legfőbb intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

[75] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját a felperes a megismételt eljárásban szerzett szakértői véleménnyel, a hitelezői igénye teljes kielégítésének meghíúsulását pedig a felszámolási eljárásból szerzett okiratokkal igazolta.

[76] Az ítéltábla megállapítása szerint azonban a vagyonsökkenés bekövetkezését a perben rendelkezésre állt adatok alapján a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában sem lehetett megalapozottnan megállapítani. Ennek indoka egyrészt az, hogy a 2011. évi beszámolóban szereplő – bizonyítottnan valótlan – adatokat a II. és III. rendű alperesek ügyvezetői időszakában bekövetkezett vagyonsökkenés vizsgálata során sem lehetett figyelembe venni. A felperes részéről a fellebbezésben megjelölt felszámolási nyitómérleg adatait a vagyonsökkenés vizsgálata kapcsán szintén nem lehetett irányadónak elfogadni, hiszen a II. és III. rendű alperesek csak a vezető tisztségviselői jogviszonyuk fennállásáig bekövetkezett

vagyoncsökkenésért tehető felelőssé. A perben beszerzett szakértői véleményből azt is tényként lehetett megállapítani, hogy a GAZDASÁGI TÁRSASÁG céggel kötött ügylet – annak fiktív volta miatt – az adósnál vagyoncsökkenést nem eredményezett (az ügyletben szereplő árut a rendelkezésre álló adatok szerint ténylegesen nem szállították le).

[77] Az adósnak a 2009. és 2010. évre vonatkozó mérlegadatai alapján vagyoncsökkenést szintén nem lehetett megállapítani, mivel azok szerint – ahogyan erre az elsőfokú bíróság is hivatkozott – az eszközök értéke 2009-ről 2010-re nem csökkent, hanem nőtt. Mindezekre tekintettel a felperesnek a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének első fordulatra (vagyoncsökkenésre) alapított keresetét a II. és III. rendű alperesek tekintetében sem lehetett megalapozottnak elfogadni, ezért azt az elsőfokú bíróság érdemben helyesen utasította el.

[78] Az ítéltábla megállapítása szerint azonban a felperesnek a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulatra (a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulására) alapított keresetét az elsőfokú bíróság helytelenül minősítette megalapozatlannak. A Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulatra alapított kereset esetén ugyanis a felperesnek nem a vagyoncsökkenés bekövetkezését, hanem a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulását, továbbá azt kell bizonyítania, hogy ez a vezető tisztségviselő jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be. A Cstv. 33/A. §-ának (3) bekezdése szerinti vélelem fennállása esetén azonban – a bírói gyakorlat szerint – a felperesnek konkrét, a felelősséget megalapozó vezetői magatartást sem kell állítania és bizonyítania (ebből következően az okozati összefüggés fennállását sem), hanem csupán a hitelezői igénye teljes kielégítésének megghiúsulását kell igazolnia (Kúria Gfv.VII.30.059/2015/5., Gfv.VII.30.024/2015/4., Gfv.VII.30.319/2020/4., Gfv.VII.30.188/2020/4.). Ennek pedig az az oka, hogy abban az esetben, ha a vezető tisztségviselő nem (vagy nem megfelelően) tesz eleget a beszámoló letétbe helyezésére vonatkozó kötelezettségének, nem állapítható meg, hogy a felelősség szempontjából releváns időszakban hogyan változott az adós vagyona, a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása miatt, milyen okok miatt következett be. Ezért a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulatra alapított perben a vélelem fennállása és a hitelezői igények teljes kielégítése megghiúsulásának bizonyítása esetén a vezető tisztségviselő akkor mentesülhet a felelőssége megállapítása alól, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Az ítéltábla megállapítása szerint azonban az adott esetben a II. és III. rendű alperesek ilyen, a felelősség alóli mentesüléseket eredményező körülmények fennállását nem bizonyították.

[79] A II. rendű alperesnek az a hivatkozása, hogy csupán „névleges” ügyvezetőnek tekintette magát, a III. rendű alperesnek pedig az a hivatkozása, hogy ő csupán technológiai irányítást végzett és nem foglalkozott a cég pénzügyeivel, nem voltak alkalmasak a felelősség alóli mentesülésük megállapítására. Ezzel összefüggésben helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy a következőes bírósági gyakorlat szerint a vezetői tisztség betöltésének névlegessége, illetve a vezető érdektelensége a cég gazdasági helyzete iránt nem adhat alapot a kimentésre, mivel a vezetőnek ez a magatartása olyan fokú mulasztásnak, illetve gondatlanságnak minősül, amely megalapozza a vezető tisztségviselőnek a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősségét (EBH2011. 2326., összefoglaló vélemény A/II.2.5.).

[80] A Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulatra (a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulására) alapított keresettel szemben a II. és III. rendű alpereseknek a vagyoncsökkenés hiányára való hivatkozása – a korábban már kifejtettek miatt – súlytalan volt, ezért ez alapján a felelősség alóli mentesülésüket szintén nem lehetett megállapítani.

[81] Az ítéltábla álláspontja szerint ugyancsak alkalmatlan volt a kimentésre a II. és III. rendű alpereseknek az oksági kapcsolat hiányára történt hivatkozása. A korábban már hivatkozott eseti döntésekben megnyilvánuló bírósági gyakorlat értelmében ugyanis a vélelem fennállása esetén (tehát iratanyag vagy hiteles mérlegek hiányában) nem követelhető meg a felperestől sem a hitelezői érdekeket sértő konkrét vezetői magatartás megjelölése, sem az okozati összefüggés bizonyítása. Ilyen esetben tehát a vezető tisztségviselő önmagában az okozati összefüggés bizonyítottságának hiányára hivatkozással nem mentesülhet a felelősség alól.

[82] Mindemellett azonban a jelen ügyben rendelkezésre állt adatokból azt is tényként lehetett megállapítani, hogy a II. és III. rendű alpereseknek az okozati összefüggés hiányára történt hivatkozása érdemben is megalapozatlan volt.

[83] A felperes és az adós között 2012. július 24-én létrejött megállapodásból megállapíthatóan ugyanis, az adósnak már 2012. április 2-a előtt (tehát a II-III. rendű alperesek vezető tisztségviselői időszakában) is jelentős összegű, lejárt tartozása állt fenn a felperessel szemben. Ennek a tartozásnak a 2012. április 2-a előtti szállításokból fennálló része ugyan a felszámolás kezdő időpontjáig kiegyenlítésre került, azonban ez a körülmény nyilvánvalóan összefüggésben állt azzal, hogy végül az adós a felperessel szemben fennálló teljes tartozását nem tudta kiegyenlíteni, hiszen az adósnak a később esedékessé vált felperesi számlák kiegyenlítésére éppen azért nem maradt elegendő likvid pénzeszköze, mert abból a felperessel szemben fennálló korábbi esedékességű tartozásokat kellett kiegyenlítenie.

[84] Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy a felperesnek a Cstv. 33/A. §-a (1) bekezdésének második fordulatra alapított keresete a II. és III. rendű alperesekkel szemben megalapozott.

[85] Erre tekintettel pedig az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a II. és III. rendű alperesekre vonatkozó rendelkezéseit „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg az I. rendű alperesre vonatkozó rendelkezéseit pedig helybenhagyta.

[86] Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperes fellebbezését az I. rendű alperes javára megítélt perköltség összegére vonatkozóan. Az ítéltáblának a felperes fellebbezésére tekintettel vizsgálnia kellett, hogy nem aránytalan mértékű-e az I. rendű alperes és a jogi képviselője közötti szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj a kifejtett tevékenységhez képest. Ennek során – az Ükr. 2. §-ának (2) bekezdése alapján – az akkor mérsékelhető, ha nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[87] „Az ügyvédi tevékenységről” szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 30. §-ának (1) bekezdése szerint a fél és jogi képviselője a megbízási díjban szabadon állapodnak meg.

[88] A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése nem biztosít alanyi jogot a pernyertes félnek arra, hogy a perrel felmerült költségei teljes mértékben megtérüljenek. Ezért nem jogszabálysértő, ha a bíróság a fél és a jogi képviselője igazolt megállapodásától eltérően, a jogszabály szabta keretek között mérlegelve, a megállapodottnál alacsonyabb összegben határozza meg az ügyvéd munkadíját (BH1996. 321.).

[89] Az ügyvédi munkadíj megállapításánál a mérlegelésnek két lényeges eleme van, a per tárgyának értéke és a kifejtett ügyvédi tevékenység. A bíróság tekintettel van az ügyvéd által szerkesztett beadványok munkaigényességére, arra, hogy kitűzött tárgyalásokon megjelent-e

(BH1993.52.), illetve nem mellőzhető a jogi felkészülésre, az iratok megismerésére, a féllel folytatott tárgyalásokra fordított idő szükséglet figyelembevétele sem (BH1993. 515.).

[90] A bírói gyakorlat alapján a vezető tisztségviselői felelősség megállapítása iránti perben a pertárgyérték nem meghatározható, emiatt a bíróságok ennek figyelembe vételével állapítják meg az ügyvédi munkadíjat – megállapodás hiányában – az Ükr. 3. §-ának (3) bekezdése szerint.

[91] Az Ükr. 2. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja értelmében az I. rendű alperes a kikötött munkadíjat számította fel, amelyet a megjelölt követelés százalékos mértékében állapítottak meg.

[92] Az ítéltábla az Ükr. 2. §-ának (2) bekezdése alapján vizsgálta, hogy az I. rendű alperes és a jogi képviselője között kikötött ügyvédi munkadíj arányban áll-e a kifejtett ügyvédi tevékenységgel és arra a megállapításra jutott, hogy az nem tekinthető túlzott mértékűnek. Az eljárás időtartama, az ügy bonyolultsága, a tárgyi súlyához igazodó ügyvédi felelősség mértéke miatt nem lehetett a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban nem állónak tekinteni a kikötött díjat, így az ítéltábla nem látott indokot annak mérséklésére.

[93] A megváltozott pernyertességre tekintettel az ítéltábla mellőzte a felperes kötelezését az II-III. rendű alperesek javára perköltség megtérítésére és arra figyelemmel, hogy a II-III. rendű alperesek pervesztesek lettek, kötelezte őket a felperes javára az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes 1 024 500 forint összegű perköltség megfizetésére, amely a 36 000 forint felperes által lerótt illetékből, a hatályon kívül helyező végzésben megállapított 110 100 forintból, valamint a felperes javára megállapított elsőfokú, illetve a megismételt eljárásra járó 720 000 forint ügyvédi munkadíjból áll, amelyhez hozzászámította az általános forgalmi adót is [Ükr. 3. § (3) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdése].

[94] Az elsőfokú bíróság a III. rendű alperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 48 000 forint, ítélet elleni fellebbezési és a 18 000 forint végzés elleni fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte a felperest. Arra figyelemmel azonban, hogy a felperes a másodfokú ítélet szerint vele szemben pernyertes lett, ezért megállapította, hogy a 48 000 forint feljegyzett fellebbezési illetéket „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. A 18 000 forint, végzés elleni fellebbezési illeték viseléséről pedig a vagyoni biztosíték nyújtásáról határozó másodfokú végzésben döntött.

[95] Mindezekre tekintettel az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben (a felperes és a II-III. rendű alperesek vonatkozásában) megváltoztatta a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseket.

[96] Az ítéltábla a másodfokú perköltség viseléséről ugyancsak az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján döntött. Kötelezte a pernyertes I. rendű alperes javára a felperest a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló 20 órára – óránként 3000 forint díjjal – számított perköltség megtérítésére, illetve ugyanilyen összegben kötelezte a pervesztes II. és III. rendű alpereseket egyetemlegesen a felperes javára perköltség megtérítésére, amelyeknek összegét az Ükr. 3. §-ának (3) és (5) bekezdései és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapított meg.

Debrecen, 2022. február 24.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró,
Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró